

Naročnina: doma na skü-
pri naslov mesečno 2 D.,
na posameznoga 2 Din.
50 par.

V inozemstvo mesečno
6 Din. Z M. Listom, M.
Ogracekom i kalendarom
letno 100 Din.

Plačati se mora bar me-
sečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol
strani 400 Din. i tak niže.
„Poslano“ i med tekstem
vsaka reč 2 Din. Mali
oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

V tühinski kraj za vsakdenešnjim krühom

Ta reč „krüh“, za šterim dnes celi svet trepeče i se bori, je postala tudi za nas, za našo siromaško ljudstvo v Slov. krajini jako velkoga pomena. Zavolo vsakdenešnjega krüha telko naše mladine beži od dneva do dneva k borzi dela v Soboto i tam čaka po cele dneve na srečen i blaženejši den, da dobi krüh gde v tühini, ar njemi domača rojstna zemla niti telko nemre dati, da bi se bar sam prehrano. Ništernim zasveti toplo sunce v ognjišče domačega življenja, a vnogim se pa zakmüči, ar ne so dobili službe i tak morejo čakati doma na čarno smrt, štera jih vzeme pred časom s sveta i to zavolo glada ali pa zime. Če poglednemö življenje našega siromaškoga ljudstva po vesnicaj, šterih nega malo, se nam po sili ščejo vrinoti skuze v oči, gda vidimo deco, ki so bosi i nagi, blede od glada i betežasti. Zaslüžka nega i če že jeste, je tak nisiki, da komaj zadostüje za sol, petrolej i za kakšo drobnarijo. Za krüh, obleko, posebno pa za zdravljenje siromaškoga deteta ali pa žene pa sploh nega. Je zato čüda, če naša mladina i oženjeni ljudje na jezere i jezere silijo v tühino, da njim bar naj ona priskoči na pomoč v njihovom siromaštvu?

Vidimo sina ali hčer, moža ali ženo, očo ali mater, da se pašči proti kolodvoru z ednim kufrom v roki, ž njim pa idejo njegovi domači, ki ga sprevaajo z objokanimi očmi. Na kolodvoru se poslavljajo eden od drugoga. Sin ali pa hčer ostavi očo i mater, mož ženo i drago dečico, žena moža i ljubleno deco, štere mora ostaviti, ar jim doma nemre dati zadostnoga krüha. Takrekoč ostaviti vse doma i se podati v svet, ne znajoči, ali se povrne gda zdrav nazaj. Kak žalostno je to.

Pri vsem tom se z žalostnim ali mirnim srcem pitamo, ali resan nam ne da domača zemla zadostnoga zaslüžka za preživljanje samih sebe i svoje družine? Dala bi nam lahko za vse naše izseljence, samo te našim milijonarom i velekapitalistom ne bi ostalo telko dobička v žepi, šteri po nesramno niskoj ceni plačüjejo naše siromaško delavstvo, štero je prisiljeno delati za to ceno, ar drugoga dohodka nemajo i v tühino tudi nemrejo i morejo biti tem špekulantom za svoj veliki dobiček robi i rokinje, ne zavedajoč se, da so to njihovi lastni bratje i sestre. Vö sprešajo iz njih zadnjo kaplo moči i kda obnemorejo, je vržejo na cesto, ar so preslabi i nezmožni za delo.

Da rešimo to siromaštvo i zbrisemo to skuzno oko za svojim dragim ali dragov v tühini i da preprečimo doma glad i golost, je dužnost vseh nas, da s pomočjov oblastev se nam da: 1. bolša plača, da bomo lahko državali sami sebe i svojo famülijo, 2. da se nas naj ne sili več delati, kak samo 8 vör, ka je po zakoni predpisano i 3. da se organiziramo v krščanskoj organizaciji, kak jo majo že v Lendavi, štera brani delavca pred krvičnim stiskavanjom delodajalca i njemi pomaga do pravične plače. To so tri jako važne prošnje delavstva za denešnji čas i mir med narodom. Delajte vsi na tom, da se to pridobi za delavstvo. Namesto 14 vörnoga delüvanja po obratovalnicaj se naj dela samo 8 vör i mesto dva delavca naj trije delajo, pa vidili bodete iz toga, da brezposelnost se zniži, kmečkim pridelkom se zvišüje cene i trgovci tudi ležej oda svoje blago. Nede krize i ne pomenkanja krüha med delavstvom i kmečkim narodom, če milijonarje se bär z jezerkami zadovoljijo zavolo svoje špekulacije. Delavec.

Zasedanje banskoga sveta v Ljubljani.

Plodoviti trüdi naših banskih svetnikov. — G. Klekl Jožef so se zavzeli med drugim tudi za izseljenstvo. — Gg. Bajlec Franc i Bačič Franc, banskiva svetnika sta se tudi zavzela za naše siromaške razmere.

Kak smo že poročali v našem listi, je banski svet meo preminöči tjezen svoje zasedanje, na šterom se je razpravljalo od jako važnih zadev, od šterih pa nemremo vse v podrobnosti objaviti, ar nemamo prostora. Objavimo samo nešterne važne predloge naših banskih svetnikov. Od izseljenstva so se jako zavzeli naš banski svetnik g. Klekl Jožef. Njegov govor se je glasio etak:

„Pet jezero naših bratov i sester, če ne računam tistih, ki po mirovnoj pogodbi ne so prišli v našo državo, robotari v tühini i išče s teškim delom svoj krüh, šteroga njim domovina nemre dati. Pol milijona našega naroda spravlja tühim gospodarom bogastvo. Doma pa narod strada i trpi pomenkanje. Zalostna je ta slika.

Naša dužnost je, da skrbimo za svoje izseljence, da krepimo medsebojne vezi i da stojimo ž njimi v stalnih stikaj. Kem tesnej smo povezani s svojimi izseljenci, teliko menje se osamljeni počütüje v tühini i teliko več poštüvanja majo pred tühci. Mali slovenski narod pomeni, nekaj samo, če so vsi njegovi drobci povezani v edno enotno duhovno enoto.

Izseljeni delavci s svojimi zaslüžki v velikoj meri bogatüje naše siromaške gospodarske razmere doma. Leta 1928 so na pr. poslali naši izseljenci iz Amerike v domovino 15 milijonov dolarov. — Leta 1935, po poročili narodne banke v Zagrebi, je prišlo v našo državo, kak pošilatev naših izseljencov 192 milijon dinarov. Te penez je prišlo samo v Slovenijo. Iz Francije pride samo v Slovensko krajino letno okoli 20 milijon dinarov. *Edina pomoč za vnoge naše siromaške hiše so ravno dohodki naših izseljencov.* Mi moramo zastaviti vse svoje moči, da naše izseljence v tühini zaščitimo pred izkoriščanjem delodajalcev i njim preskrbimo zaščito zakona. Naša dužnost je, da potom naše vlade urgiramo v Parizi, da sprime konvencije tudi pariška vlada v zaščito naših delavcov, kak so se to pobrigale že polska, italijanska i druge vlade. To naj vala tudi za naše delavce tudi v drugih državaj.

Naša dužnost je, podpirati *Rafaelovo družbo*, ki je nevtrüdlivo začnola skrbeti za naše izseljence i dela tudi z izrednov nesebičnostjov i požrtvovalnostjov. Je to dnes gotovo vodilna družba v celoj našoj državi za skrb našega izseljenca, štera izdava zväunredno dobro vrejüvane liste v naše našim izseljencem i vzdrüuje ž njimi stalne vezi, skrbi za izseljenške duhovnike, vučitelje, preskrbüje predavanja, kongrese i podobno. Velike vrednosti je tudi kalendar. šteroga je izdala družba za izseljence. Rafaelova družba je zgradila prve temeje za nas tak jako potreben inštitut. Ustanovila je zdaj podružnico v Maribori i v Slovenskoj krajini, v kratkom bo pa ustanovljenih šče nekaj podružnic po ostaloj Sloveniji, celo na Jesenicaj i na Dolensko. Naša dužnost je, da to družbo, ki je v pravom pomeni reči naš izseljenški inštitut, podpremo tak, da se bo mogla razviti v močno ustanovo.

Izseljenški zakon v svojem 33. § nalaga zväunredna velika bremena našim izseljencem, ar more vsaki izseljenec plačati kak glavarino v izseljenški fond po 100 Din. Te fond je namenjen za to, da se v slüčaji velike potrebe omogoči našim delavcom vrnitev v domovino, ali pa za vzdržavanje izseljenških duhovnikov, vučitelov i za potrebno literaturo za izseljence. Leta 1930 je meo te fond nabranoga 35 milijonov Din. Preminöčo leto sem proso v imeni izsel-

jencov za podporo iz toga fonda v Belgradi, odkec sem dobo 1000 Din. z obvestilom, da fond nema več penez.

Istina mi to vganka, zakaj se je te fond ponücao. Keliko mi je znano, je država dozda poslala v našo krajino samo 8 delavcov na državne stroške, med tem gda so naši delavci plačali na glavarini v izseljenški fond že nekaj milijonov. Zväun gori imenüvanih 1000 Din., ne smo dobili šče nikše podpore iz toga fonda.

Prosim gospoda bana, da se blagovoli na kakšikoli način zanimati za usodo toga fonda.

Hitro pa trbe opomenoti našo oblast tudi na žalostno postopanje nešternih uradnikov naše konzularne oblasti proti našim izseljencem. Če je delavec, državlan kraljevine Jugoslavije, od uradnika njegovoga zastopstva v inoznmstvu splüskani, je to zadosta žalostno! Takše uradništvo pri naših poslaniških ali konzularnih zastopstvaj gotovo ne dela niti časti našoj državi, niti ne ustvarja zavüpanja do naših oblasti. Naj pripomnim šče, da je nastavljeni za dopisnika izseljenškoga oddelka v Braziliji v San Paolo nekši židov Tauzes, ki je ne naš državlan. Mislim, da je naša dužnost, da proti takšim krivicam javno nastopimo.

Dovolite mi, gospodje, da v zvezi s tem omenim tudi veliko rano, štero trpi naše ljudstvo v Slov. krajini zavolo izseljenštva. Ta rana bo či duže vekša, če ne skočimo pravoga časa na pomoč našim izseljencem. Iz naše krajine se je že pred desetletmi izselilo po statistiki v Severno Ameriko 25.000 naših delavcov. V Južnoj Ameriki, Kanadi, Avstraliji i po drugih krajaj sveta jeste okoli 10.000 naših lüdi, v Franciji pa 7000. To je zagväušno veliki procent, če računamo, da čte naša krajina komaj 100.000 prebivalcov.

Hitra i neodložljiva potreba je, da dobijo naši delavci v Franciji kemprve ešče ednoga duhovnika i se zato morajo najti sredstva, kdekoli se vzemejo. Naše ljudstvo itak že jako trpi i je za celi narod velka škoda, če dobimo iz Francije nazaj velki procent naravno pokvarjenih.

Rafaelova družba za Slovensko krajino je sklenola poslati že z julijom letos ednoga duhovnika, našega domačina za izseljence v Franciji. Stroški za toga duhovnika ne bodo tak velki, da bi se nindri ne mogli dobiti. Zato vlüдно prosim gospoda bana, da v tom pogledi našoj prošnji v punoj meri pomore.

V zvezi z našim izseljenstvom mi je čast predložiti v imeni zbranoga banskoga sveta sledečo resolucijo:

Zavolo velike gospodarske krize i siromaštva slovenskoga ljudstva, je prisiljeno slovensko ljudstvo izseljavati se v jako velikih vnožinaj. Tej naši izseljenci, ki svoj težko prislüženi penez skoro v celoti pošilajo v domovino i s tem oblažüjejo siromaštvo doma, so v tühini jako zapüščeni. Zato banski svet, zbrani na svojem VIII. zasedanji v Ljubljani prosi gospoda bana, naj blagovoli pri kraljevskoj vladi v Belgradi prositi i opomenoti na sledeče:

1. *Rafaelova družba v Ljubljani, štera vrši posle slovenskoga izseljenškoga inštituta, naj se z izdatnov i rednov državnov podporov podpre tak, da bode mogla v punoj meri opravlati to svojo väžno i veliko nalogo.*

2. *Dohodki izseljenškoga fonda naj se ponücao izklüčno samo v izseljenske namene. Glavarina, ki jo plačajo slovenski delavci v izseljenški fond, naj se izroči Rafaelovoj družbi i njenim podružnicam.*

3. *Na izseljenških komisarijataj naj se nastavljajo izklüčno takše osebe, šteri majo zadosta razmevanja i čülitče srce za naše izseljence“.*

Banski svet je resolucijo z odobravanjom sprejeo i g. ban je oblübo, da bo zastavo vse svoje moči, da se poživi skrbstvo za naše izseljene rojake v tühini.

Za pomoč kmetom i kmečkim dužnikom

se je v svojih govorih posebno toplo zavzemaob banski svetnik g. Bačič. Posebno se je zavzeo za tiste kmete dužnike, šteri so zamüdili rok za vložitve prošnje za zaščito po zakoni od likvidacije kmečkih dugov. Proso je, naj se te rok podukša. Gda je na konci zasedanja prišlo na bansko upravo sam minister g. dr. Krek, so se vsi trije naši banski svetniki obrnoli v tom pogledi tudi na njega i g. minister je izjavo, da bo te rok zagväušno podukšan. G. Bačič se je močno zavzeo tudi za pomoč našim občinam, cestam, za napravo štüdencov i drugo, kavse bomo ešče podrobno poročali.

Nova bolnica v Soboti.

Väžen uspeh naših banskih svetnikov je tudi zidanje nove moderne bolnišnice v Soboti, za štero se je v dobro premišlenom govori zavzeo g. banski svetnik Bajlec. Za zidanje nove bolnišnice je g. ban nameno 7 milijonov Din. Cela bolnišnica bo najhitrej nikelko več koštala, točna računa je pa ešče ne mogoče znati, zato ka so ešče načrti ne gotovi. G. ban je izjavo, da bo že najhitrej letos lehkv dao za to 3 milijone, zato se mora zdaj kemprve določiti stalen prostor za bolnišnico, kak tudi napraviti vsi potrebni načrti. Tak dobi ednok Sobota po zaslügi naših zdajšnjih banskih svetnikov i posebno po velkoj naklonjenosti g. bana našoj krajini, lepo, prostorno moderno novo bolnišnico s 300 postelami. Zdajšnja stara je bila zidana samo za 70 postel.

Glavni most prek Müre pri Petanjcih bo že letos zidan.

Velki uspeh naših banskih svetnikov je tudi novi most prek Müre pri Petanjcih, za šteroga je g. ban na predlog g. Bajleca že lani določo 500.000 Din, v letošnjem proračuni je pa določena vsota 700.000 Din. Vsi načrti za glavni most so že gotovi i penez na razpolago, tak, da če bo vreme dopüščalo, bo letos glavni most prek Müre gotov. Ništerni stranski mostovi i cesta bo pa dodelana komaj prihodnje leto. G. Bajlec je stavo ešče razne druge važne predloge, šteri se tičejo cele Slovenije i naše krajine, ka bomo tudi natančneje poročali v prišestnih številka naših Novin.

Zdržavanje šol prevzeme banovina

Eden zmed najväžnejših določb zdajšnjega proračuna je, da se izdatki za skrb za šolske potrebščine, kak tudi za vzdržavanje šol, za stanarino i küřjavo vučitelstva i za plače verovučitelov, prenesejo z občin na banovino. Za vse to bo zdaj skrbela banovina. Občine bodo pač plačüvale za to 35% doklade, nego za naše občine je to nikša nova obremenitev ne, zato, ka je znano, da so znašali dozdašnji proračuni naših občin za šolske potrebščine skoro redno 40% pa ešče več vseh občinskih izdatkov. S tem bo posebno pomagano siromaškejšim občinam, štere so dozdaž itak jako teško prenašale velka dozdašnja bremena za šole i vučitelstvo.

Jako väžen je tudi sklep banovine, da si preskrbi pri državi velko posojilo v višini 100 milijonov Din, S

bodo popravljene vse naše najvažnejše ceste i napravljeni potrebni mostovi, regulirana bo pa tudi naša Mura skoro v celoti. Za prehrano siromaških krajev misli banovina dobiti 15 milijon Din. S tem bo v veliki meri pomagano našim siromakom. Splošno ma banska uprava v letošnjem programu velika dela v hasek celotj našoj banovini.

Z dosegnjenimi uspehi smo zadovoljni.

Če nikelko pregledamo delo naših zdajšnjih banskih svetnikov i naklonjenost zdajšnjega gospoda bana, lahko mirno povemo, da je naša krajina pred tem deset let vkup ne teko dobila, kak zdaj v dvema letoma. Poglejmo samo številne nove moste šteri so bili postavljeni v preminocem leti. Poglejmo regulacijo Mure, zidanje velkoga mosta prek Mure, šolo v Rakici, štera bo v velki hasek našemi kmečkomi ljudstvi, zdaj obečano novo bolnišnico, določeno veliko vsoto za regulacijo Mure, skrb za naše delavce i pomoč za nje, da niti drugih menših uspehov ne omenjamo, vse to nam kaže, da naši zdajšnji banski svetniki v punoj meri i v veliko naše zadovolstvo vršijo svojo dužnost. Prosimo dobroga Boga, naj njihovo delo obilno blagoslovi i njihove trude za naš hasek bogato poplača.

NEDELA

v posti tretja.

Evangelij (Lukač 11). Tisti čas zganjao je Jezus vrage i on je bio nejmi. I gda bi vžgano vrage, gucao je te nejmi i čudivala se je vnožina. Ništeri so pa med njimi pravili: Vu Belzebubi vražjem poglavniku vrage zganja. I drugi skusavajoči znamenje so z Nebes prosili od njega. On pa, kak je vido mišljenja njihova, pravo je njim: Vsakše Kralstvo yu sebi razdeljeno, opusti se, i hiža na hižo spadne. Či je pa i šatan vu sebi razdeljeni; kak bode stalo Kralstvo njegovo? da velite, ka jas vu Belzebubi zganjam vrage. Či pa jas vu Belzebubi zganjam vrage: sinovje vaši v kom je zganjajo? zato oni vaši sodci bodo. Či pa vu prsti Božem zganjam vrage: zaistino je prišlo k vam Kralstvo Bože. Gda močen prožnati varje svoj dvor; vu meri so ona, štera ma. Či pa močnejši od njega pridoči oblada njega, vse orožje njegovo odnese, v šterom se je vupao, i porobenje njegovo razdili. Ki je nej zmenom, proti meni je; i ki ne sprayla zmenom, raspava. Gda necisti Duh vžide z človeka, hodi po slihi mestaj, iskajoči počinek i ne nejdejoči ga pravi: povrnem se yu hižo mojo, odket sam vž priso. I gda pride, najde jo zmeklov pometeno, i osnaženo. Teda ide i vzeme seboj sedem drugi duhov huši od sebe i notri stopivši tam prebivajo. I bodo slejdnja dugovanja onoga človeka huša od ti prvi. Včinjeno je pa gda bi eta pravo; podignovši reč nika žena med vnožimoy, pravila je njemi: blažena utroba, štera je tebe nosila i prsi, štere si ti cecao. On je pa pravo: od koga bole so blaženi, ki poslušajo reč Božo i njo obdržijo.

Razgled po katoličanskem sveti

Pastirsko pismo jugoslovanških škofov o gospodarski in socialni stiski naših dni. — *Splošni vzrok: Odpad od Boga.* — *Liberalizem in njegova osnovna zmota.* — *Kako je to prišlo, kaj je vzrok tega nesrečnega stanja?* Predragi v Gospodu! Gotovo je več vzrokov te splošne gospodarske in socialne stiske, a poglavitni vzrok je odpad od Boga. Vedno in vedno se ponavlja v zgodovini človeštva, kar je zaklical Modri: „Gorje vam, ki ste zapustili postav Gospoda Najvišjega!“ (Sir 41. 11.) Božji zakoni veljajo za vse življenje in za vse človekovo delovanje, tudi za gospodarsko življenje in delovanje. Bili so, ki so začeli učiti, da mora biti gospodarstvo svobodno, da za gospodarstvo ni ne Boga, ne božjih zapovedi. Vse je dopustno, vse dovoljeno, če je le za poedinca gospodarsko koristno. Gospodarska in osebna korist, to je največja zapoved; za božje zapovedi, za moralo in nje zahteve se v gospodarstvu ni treba brigati. Ta nauk je na žalost polagoma prevzel vse gospodarsko mišljenje večine ljudi in večine narodov. Obenem je ta nauk oznanjal tudi svobodo od državnih zakonov. Tudi država, je učil, se ne vtičaj v gospodarstvo. Gospodarstvo ima svoje zakone, drugih ne pozna, ne božjih ne človeških. Vsak naj gospodari, kakor zna in more. Vsak naj razvija vse svoje moči in

Svoji k svojim!

A mi katoličanci?

Kak smo vidili, mi katoličanci stojimo med dvema ognjoma: med prostozidarsko-liberalnimi i komunističnimi. Vse te novine zastrupljajo naše katoličanske družine, trgajo jih na razno i vničavlejo. Izpodkaplejo vero v Boga i s tem pomali vničavajo katoličansko ljudstvo. Ar človek brez duhovnoga življenja, brez Boga je zapisani smrti. Pa itak so ynogi katoličanci tak slepi, ka čtejo i podperajo novine, štere ne spadajo v katoličansko hižo. Kak je to žalostno, da človek vidi na stoli i v hiši raznih trgovcov, gostilničarov, krojačov, šujstrov i drugih obrtnikov, šteri se računajo med katoličance, vidi pri njih novine, štere izdajlejo razni protivovski bogatci, liberalci, komunisti itd. Pa tudi pri vnožih kmečkih družinaj človek vidi to žalostno sliko. Ali mislijo tej ljudje, da so bole „moderni“ i „čednejši“, če čtejo i držijo takše novine na mesto svojih pravih, istinskih katoličanskih novin? Ali so mogoče naše katoličanske novine ne tak dobre kak druge? O da! Kelko boukše i lepše so, ar nam pišejo lepo, pošteno, istinsko i pravično! Pa ništerni katoličanci mislijo, da je to zdaj moda „meti liberalne, brezverske novine!“ Velka sramota je to za katoličance, tudi za našo krajino. Čas je še, da se ednok zdramimo iz toga mrtvila i ne dopustimo te sramote. V vsakšo krš-

Politični pregled.

Veliki uspeh atenske konference. Pisali smo že, da se je vršila v Atenaj konferenca Balkanske zveze, štera je prinesla tak našoj, kak tudi drugim državam veliko prijateljstvo i mir med državami Balkanske zveze. G. min. predsednik dr. Stojadinović je meo pri toj priliki tudi lepi govor, gde je povdaro, da naše delo more biti posvečeno v prvom redi tomi, da se prepreči vsako oboroževanje i napadi. Mir naj zavлада povsedi i to bo naše največše prijateljstvo, štero ne stere niden viher.

Demonstracije v Austriji. V pondelek je prišeo v Beč nemški zvunašnji minister Konstantin baron von Neurath, pri šteroj priliki se je zbralo vno go naroda. Kda je minister izstopo z vlaka, ga je vnožina pozdravila z „Heil Hitler“, ka pomeni „Živijo Hitler“. Na kolodvoru ga je pozdravo avstrijski kancelar dr. Schuschnig i drugi višji dostojanstveniki. Hitlerovci so prirejali demonstracije i nemir i zato so se mogli nūcati pendreki i vno go so tudi aretirali. Popoldnevi se je vršila prva konferenca med zveznim kancelarom Avstrije i zvunešnjim ministrom Nemčije.

Atentat na podkrala v Adis Abebi. Preminočo soboto je prodkrao Abesinije, maršal Graziani, zavolo radostnoga dogodka priredo zahvalno pobožnost. Pri toj priliki, gda so se

Italijanski krao obišče Vogre. Kak nam je znano, bo v kratkom obiskao Madjarsko državo italijanski krao. Te obisk bode jako važnoga pomena tak za Madjarsko, kak i za Italijo i Avstrijo.

Radosten dogodek v norveškoj kraljevskoj hiši. Nj. Kr. Vis. naslednica prestola Norveške je porodila sina.

Ostri boji v Španiji. Vladine čete so po dugšem bojuvanji osvojili Oviedo, gde je vno go soldačije spadnolo. General Franco vūpa, da naskori predredo Sredozemskoga morja i da obkoli Madrid. Jako srditi boji so tudi po drugih krajinaj Španije.

Pisma naših iz tujine.

Živi Jezus! Aillant, Francija.

Dragi bratje i sestre Slovenske krajine! Pred kratkim časom je znova zatonolo v večnost edno leto. V globočino morja so vtonila tudi vsa minliva dugovanja, ostala je večnost.

Pred dvema letoma sem zapustila svoj dom i prišla v tujino, da pomagam domačim. Oglasila pa nesam se dozda v naših Novinaj. Odsehmao se pa hočem pogostej oglašiti, prečastiti g. urednik. Pa čeravno vas mi izseljenci poreci obiskavamo, vi nas ne ste nikdar zapustili, se nas spominate v molitvah, za nas darujete svoja dobra dela i obiskavate nas z svojimi listi, štere sprejemamo z željnimi srci. Bog vam povrni i ohrani vas še dugo zdravoga i veseloga.

Tolazi nas to, da smo na zemli, kde se je prikazala Devica Marija v Lurdi. Bože sunce nam sija i materin Marijin obraz se nam smeje, zato ščemo živeti i ne vmreti i kak verni Bogi i Mariji, tak tudi slovenskoj domovini.

To nas najbolje žalosti i teži, ka nemamo slovenskih duhovnikov i sploh v Franciji jih je malo. Midve sve tudi zgubile svojega duhovnika, ar najni g. župnik so pred ednim mesecom vmrli. Tu je pet vesnic i vsaka ma cerkev. Pa zdaj je ostao za pet cerkvi samo eden duhovnik i pet bi jih moglo biti. V cerkev i k spovedi hodive vsaki drugi tjedeni v cerkev svetoga Križa, kde je tak na leto dvakrat proščenje, kak doma v Črensovcih. Zvun vaših listov, štere mave obe, ar sve ne dale edna od ove mave, še z Amerike Ave Marijo. Pozdravlave celo Slovensko Krajino, vse njene gospode duhovnike, deklško Marijino družbo v Črensovcih, družino g. Luthara, šol. upravitela, vse najne domače i poznanke. V molitev se priporočave

Anica Franc i Agata Čurič, iz Črensovec.

Zverinski sinovje držali očo 4 mesece v ednoj kleti žednoga i lačnoga.

Tak žalostnoga dogodka, kak se je dogodo te dni v Otočaci na Hrvatskom, ne pomnijo. Sinovje so zaprli svojega 90 letnoga očo v edno vlažno klet i ga tam držali 4 mesece lačnoga i žednoga, da bi se ga tak rešili. To je postalo nešternim sosedam čudno, da starca nega nindri, zato so naznanili orožnikom, štera je starca rešila iz kleti. Starec je ves izmantrani i samo koža i čonta ga vkup drži. Brezsrčne sine so taki aretirali.

Veroborci se paščijo proti Malagi, štero se tudi srečno zavzeli. Zgrabili so tūg8000 boljševikov, med njimi 1500 ruskih, v roke dobili 7 sovražnih ladij, i prek milijon patronov pa drugoga orožja. Vu tom lepom varaši so komunisti 12 jezero nedužni ljudi samo zato spoklali, ar so vervali v Boga.

čansko i katoličansko hižo morajo samo katoličanske novine! Iz naših privatnih i javnih hiš morajo naglo izginiti vse grde i zamazane liberalne i komunistične novine. Katoličanci, to je naša dužnost. I dužnost da zahtevamo vsakši v svojoj vesi, občini, fari, da se to zgodi. Ne trpimo več, da bi nam takše novine ešče nadale kvarile mladino, blatile vero i poštenje i nas zapelale v ešče vekšo gospodarsko i duhovno stisko. Vse takše novine so naše narodno izdajstvo. Vsakša katoličanska hiža v Slov. krajini mora meti v prvom redi naše Novine i Marijin List. Poleg teva, če zmore ete liste:

vračali iz cerkve na glavni plac, gde je podkrao delio dare v znak veseloga dogodka, so naednok začnoli lūčati bombe na podkrala. Bombe so včasih eksplodirale i teško ranile podkrala i vno go drugih časnikov. Atentatora se je posrečilo vloviti.

Slovenski gospodar, Delavska fronta, Domoljub, Slovenski dom, Slovenec itd., kak tudi Glasnik Srca Jezušovega, Bogoljub. Angelček i tak dale. Druge farbe novin pa ne smejo i ne spadajo v našo hišo. Za nas pa so v prvom redi najboukše naše kat. „Novine“. One so fal, one so naše, domače, ar so izraz naše duše, naših potreb.

naj skuša druge prehiteti. V tej svobodni tekmi vseh se bodo uveljavile vse gospodarske sile, napredek bo večji in večji, a z napredkom bosta rasla tudi blagostanje in sreča. Ta nauk se imenuje gospodarski liberalizem. Ta liberalizem je mislil, da bo človeštvo osrečilo, v resnici pa je vprav on največ zakrivil vse to gorje, ki je prišlo na človeštvo. To je tudi razumljivo. Gospodarski liberalizem je z raznih drugih zmot svoje dobe prevzel tudi nauk, da ni izvirnega greha, ampak da je človek po naravi dober. Zato je mislil, naj se le pusti človeku vsa svoboda, pa bo dobro. A kako strašno se je motil! V človeku živi pohlep, pohlep po uživanju, po moči, po imetju in bogastvu. Če tega pohlepa nič ne vežejo ne božji ne človeški zakoni, je naravno, da se bo razbrzdal

in bo gnal človeka dalje in dalje. Tako se je tudi zgodilo. Res je pod gonom tega pohlepa in v medsebojni tekmi gospodarstvo silno napredovalo, nove iznajdbe in novi načini gospodarjenja so gnali ta napredek višje in višje. Toda v medsebojni tekmi so zmagovali le močnejši, bolj prebrisani, bolj brezobzirni, bolj brezvestni; slabotnejši, bolj obzirni in bolj vestni pa so zastajali in omagovali, dokler niso popolnoma zastali in omagali. Gospodarski napredek močnejših je strl in uničil slabejše. Tako se je v divji tekmi, ki je nastala po načelih liberalizma, res začelo nekaterim kopičiti bogastvo, a drugi so propadali in propadli. Na eni strani nekaj neizmernih bogatinov, na drugi strani neizmerna množica siromakov. Tako je moralo priti brez Boga, brez božjih in

socialnih zakonov pod gospodstvom samega človeškega pohlepa. Da bi opravičil nasilje močnejših nad slabejšimi, si je sebični liberalizem izmislil celo poseben nauk o „pravu močnejšega“, kakor da bi bilo to na korist splošnosti. Ta tekma se pa ni ustavila pri posameznikih, temveč je zajela tudi cele narode in države. Tudi države so začele krčevito med seboj gospodarsko tekrovati. Tudi nje je gnal pohlep v obupno borbo za premoč na gospodarskih trgih, za kolonije, za tuje zemlje, kjer bi dobivale surovine za industrijo in tržišče za svoje pridelke in izdelke. Ta borba skoraj nujno žene narode in države v medsebojne spore in tudi vojske. Svetovna vojska je bila po velikem delu posledica gospodarske vojske med državami. (Dalje).

GLASI. SLOVENSKA KRAJINA.

Mati g. dekana Jeriča vmrla.

Boža previdnost je pozvala k sebi skrbno mater, dobro krščenico svetniško dušo i največjo ljubitelico siromakov v Turinščici 23. febr., mater g. dekana Jeriča, ki so bili vzgled vsem materam. Sprevod se je vršil 24. februara ob asistenciji vnogo duhovnikov, inteligence i dosta naroda. Lubi Jezus, naj bode smilen plačnik pokojnoj. G. dekani i njihovim domačim pa izražamo naše globoko sožalje.

Senje:

1. marca Sobota živinsko i kramarsko.

Lendava. Novi šef davčne uprave je imenovan g. Cimerman Franc, dozaj kontrolor pri davčnoj upravi. Noviz gospod šef je bio duže časa tudi v Soboti uradnik. Je znani kakti pravičen, dober uradnik, ka našoj davčnoj upravi ne bo škodilo. Čestitamo!

Romanje k sv. Valentini. Neštarni naši ljudje 14. febr. radi romajo v Vratušinec k Valentini. Letos jih je posebno dosta bilo iz črensovske fare. Jako lepo. Nego jako grdo je bilo, kak so se tej romari tam oponašali. Od sobote na nedelo so v oštariji pili i plesali skoro celo noč, tak da je edna ženska tak pijana bila, da niti v cerkev ne mogla. Nas edne je sram bilo pred Medžimurci zavolo takših romarov. Oj ti romanje, zakaj vse se te ne ponuca!

Elektrika nam slabo sveti v Lendavi. Že večkrat smo pisali od elektrike v Lendavi, da nam slabo sveti i nam jako kviri oči. Tudi se nam kvirajo posvetje, ar zavolo prenačloga toka i nam hitro izgorijo sveče. Skrajni čas je, da se nam da že ednok bolša elektrika i mir bode, ovači smo pa prisiljeni večkrat pisati.

Dobrovnik. Preminoči teden so nekši ponočnjaki dobili skušnjave do plebanošove kase. Zato so ponoči prišli skozi okno v župnijski urad i so mislili odnesti peneze, pa tudi plebanošov gvant. Nego ne so meli srečo. Penez neso najšli, ar jih na dobrovničkom farofi ne dobiti, gvant so si toti že vkup sklali, da so ga pa ne vtegnoli odnesti, ar so se g. plebanoš prebudili, gda so začuli šum, taki vzeli puško i strelili. Tovaj se prestrašo i skočo nazaj skozi okno. Te čas so tudi g. kaplan skočili s poste i pribježali na hodnik, ka rekši je. G. plebanoš so ravno tudi prišli na hodnih, ves razburjeni i gda so varali g. kaplana, so mislili, da je šče drugi tovaj. Že so puško proti njemu napelali. K sreči so se g. kaplan pravčasno oglasili: no, no! ovak bi jih g. plebanoš dol strelili. Odnese pa je tovaj zlato včro, srebrno dozo i nekaj železnih starih penez. Več venda ne bo meo skušnjav do plebanošove kase.

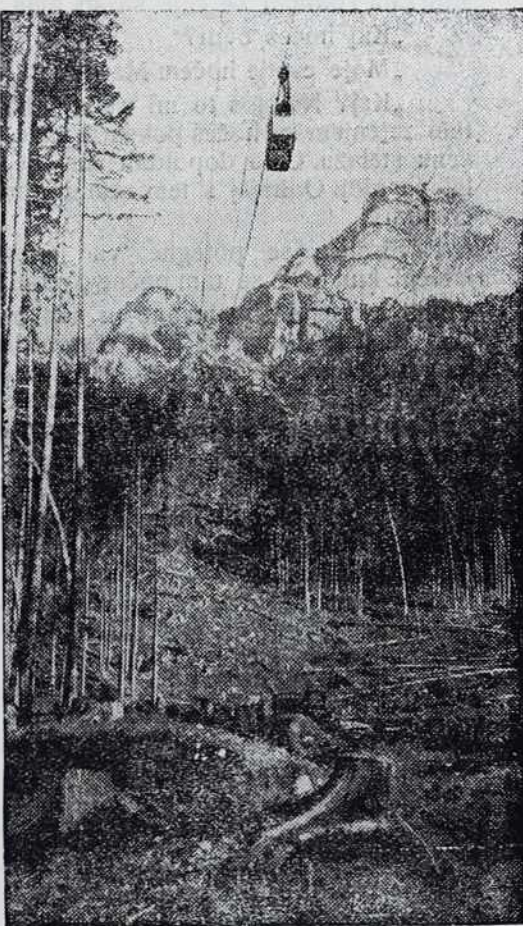
Pred dvema tjednoma je v Dolgoveških goricaj vmro nad 70 let stari Šukler, ki že več let bio betezasti. Bio je vkup z ednov luterankov. Ne se šteo zdati v našoj cerkvi, zato ne mogeo biti spovedani. Zatogavolo se dao pregučati, da je z naše vere vō stopo i prestopo k luteranom. Pa samo dva tjedna je bio luteran. Boža roka ga je dosegla i njemi vgasnola življenje. Vmro je nespovedani, gda je žena bila v Soboti v špitali. Pokopao ga je luteranski pop.

Dobrovnik. Preminoči ponedlek so gg. duhovniki lendavske dekanije meli dekanijsko konferenco na farofi v Dobrovniku. Vsakše leto majo indri. Letos je bio na vrsti Dobrovnik. Ob 9 včri se je začnola sv. meša, po meši pa sta bila dva referata: g. kaplan Trobina so govorili, kakši vpliv ma duhovnikov vzgled na versko življenje v fari, g. kaplan Koren pa so govorili od večernic, kak bi se ljudi navadilo, da bi bole hodili tudi k večernicam. Po teh referataj se je šče pa vnogokaj pogučalo od cerkvenih reči, šteri so jako važnoga pomena.

Lendava. Delavci pri Našički so preminoči tjeđen par dni štrajkali. S tem so šтели dosegnoti povišanje svojih plač, ki je zaistino nisika. Neštarni so služili samo 6 Din. na den. Dosegnoli so, da se jim plača nikel-

ko zviša. Nego delavci so dobili vtis, da se organizacija, v šteroj so se pred kratkim organizirali, štera pa ne naša krščanska, ne potegūvala za delavce. Tak da če ne bi bilo poleg oblasti, bi delavci gor plačali. Oblast jih je rešila. Mislimo, da se delavci pri Našički, pa tudi delavke pri Blau Bartoši i tovarni dežnikov, zdaj spametūjejo i pridejo k našoj krščanskoj organizaciji, ki de se vsikdar za njūve pravice borila.

Kobilje. Naskori po novom leti so začnoli v trupaj odhajati naši ljudje po sveti: ali v šume delat ali pa v Francijo. To odhajanje se nadalūje iz dneva v den. Najbouse moči naše vesi, tak dečki i mlajši moški kak dekle, zapūšćajo domove i odhajajo v tūjino, da si bar nekaj prislūžijo. Briedek je krūh tūjine, a življenska potreboča, ki nas sili v svet, je šče včkša. Skoro nega več hiše, gde ne bi bio što od doma. Od neštarnih hiš jih je že tudi več odišlo. Dosta davlemo tūjini. Cvet naše vesi tūjini dela. Tūjina pa to grdo plačūje z pokvarjenostjov, ki se širi tudi doma. Vsakšo drugo nedelo si prijetno odehnemo, gda se zmislmo, da nam ne trbe iti v Dobrovnik k sv. meši. Z veseljom se punoštevno zbiramo v domačoj cerkvi, gde z radostnim spevanjom i z molitvijov sodelūjemo pri božoj službi. Vnogi zmed nas si je že sam pri sebi želo: Dobro bi bilo, če bi vsako nedelo meli v Kobilji sv. mešo.

Žična železnica na Zugspitze. Na debelom droti visi kupej.

Prosimo vse naše dopisnike, da naj nam pošilajo dopise naravnoč v tiskarno, ar zavolo preobilnosti snovi nemremo objaviti nūjne stvari že pri zaključki našega lista.

Vidonci. Nagla smrt je pobrala mladoga i dobroga krščanskoga moža, Kerec Janoša, ki je sin našega dugoletnoga naročnika naših listov g. Kerec Aleksandra. Pokojni zapūšća mlado ženo, štera je v blagoslovenom stanji, s šterov je živo samo 16 mesecov vu zakoni, drage stariše i rodbino. Tem žalostnejši je te zgūbiček v pokojnom, ar je njegova žena v Franciji i štera si niti ne mislila na tak grozen zgūbiček. Do groba so ga sprevodili 3 gasilske čete i vnogo naroda. Dragi Janoš, želemo ti tudi mi, da ti naj bo lahka zemlīca, v štero si tak rano vlego i da si se niti ne mogo posloviti od tvoje drage žene, štera daleč v tūjini objokūje za tehom. Starišom i ženi pa želemo, naj jih potolaži nebeski Oča vu njihovoj teškoj izgūbi za pokojnim.

Črensovci. Selekcijisko društvo v Črensovcih ma dne 4. marca, v četrtek svoj letni občni zbor. Vabi vse svoje člane, živinorejce, da se zborovanja vdeležijo v velikem številu. Občni zbor se vrši v maloj dvorani „Našega Doma“ ob 9 včri, z običajnim dnevnim redom.

Kratki glasi.

Bujo očo, ar njemi ne dao peneze. Pred novisadskim sodišćom se je zagovarjao Ernes Jožef, ki je z ednim botom razbio oči glavo, tak da je namesti mrtev obležao. Včino je pa to zato, ar je oča odao eden plūg zemle i dobo 2000 dinarov, štero šumno pa je sin proso od oče, a oča njemi je ne šteo dati. Gda je sin vido, da je oča mrtev, je vzeo od njegga peneze i je odišo v krčmo pit, gde je vse peneze zapravo. Sodišće ga je obsodilo na dosmrtno ječo.

Svoje žene se šteo rešiti. Na Vogrskom poleg Dēš varaša se je šteo svoje žene rešiti eden kmet. Pozvao jo je na sprehod, v štero je privolila. Ne misleća na kakše hūdobno početje moža, sta se podala proti ednomu jezzeri, kde je mož zgrabio svojo ženo i jo vrgo v tri metre globoko vodo, a posrećilo se njej je priplavati na čistino, gde jo je mož znova z ednim kolkom sūno nazaj v vodo. Med tem je žena jako kričala i zvala na pomoč ljudstvo, naj jo rešijo. Na krič ženske so pribježali na pomoč ljudje i jo rešili iz vode na pol zmržnjeno. Moža so taki naznanili orožnikom, šteri so ga po kratkom časi prijeli i zaprli. To zverinsko delo je včino zavolo toga, da bi si lahko vzeo potom edno drugo deklino, štera je na jako slabom glasi. Misli se, da ga je ona napelala na to nepošteno delo.

Veselice i alkohol največši sovražniki mladine. Plavšić Dušan, sluga v Čičovi poleg Sombora je večkrat zahajao v skrivno mesto, gde se je pilo i bila tudi mužika. Gda se je Plavšić že precī napio, je začno zavolo mužike se svajūvati z Bikički Jožefom. Med svajūvanjom je Plavšić z nožom tak smekno Bikičkija v srce, da je namesti mrtev se zrušo. Sodišće v Sombori je obsodilo Plavšića na 8 letno ječo i na popolno zgūbo državlanskih pravic.

Mesto vina je čemer spila edna ženska v Senti. Taki so jo spravili v špitao, gde se bori s smrtjov.

Vtopo se je v ednoj mlaki posestnik Sedlak Matjaš v Subotici. Sedlak se je preminočo nedelo vraćao domo v pijanom stanji i je tak nesrećno se pošćalo v edno mlako, kde se je vtopo. Kelko nesreće dela te nesrećen alkohol.

Davek za luksuz autoje se zbriše. Kak poroča Jugoslovenski Kurir, se v bodoće nede plaćūvao luksuzni davek za autoje. Denok mo se lahko vozili bar po niskoj ceni po nūjnih poslaj.

Z mesarskim nožom bujo svojo ženo v Subotici Sabo Matjaš, brezposelni čevlarski pomoćnik i nato se je šteo obesiti, ali šče pred vremenom so ga rešili. Bujo jo je zato, ar ga je ostavila i se preselila k materi.

Strašen roparski napad pri Metliki. Preminoči petek se je zgođo grozen roparski napad, šteroga ne pomlijo. V vesi Čurilih poleg Metlike sta živele Frlan Bara, 85 letna mati i njena hći, Vranićar Margeta, ki je stara okoli 60 let i šterive sta bile že obe vdovici. Hći je bila 30 let v Ameriki i si je spravila tudi vnogo penez. Tudi sinovje so njej pošćilali peneze domo iz Amerike, zato je razbojnik mislo, da de meo srečo. Po polnoči je vdro v hišo, gde je najprve z nožom bujo hčer, nato pa mater i potom je začno iskati peneze. Ar pa je ne mogo najti penez, se dugo mudió v hiši. Zajtra ob 7 včri je šla sosida prek k njima i ar je ne mogla notri, je šla nazaj domo i moževi pravla, da naj ide prek k sosed, ar se moglo nekaj zgoditi. Kak se bliža k hiši, vidi da je nekši človek skočo vō nad okno i začno bežati proti logi. Tudi sosed je bežao za njim, da bi ga spoznao, što je. Nato je razbojnik vō z loga kričao: „Samo hodi, če ščeš mreći“. Sosed misleći, da jih je već v logi, se je povrnio i je šo v hišo dovci. Vidi pri vrataj na tleh ležati razmesarjeno hčer i v ednoj mlaki krvi mater. Taki je šo na orožniško postajo javiti od groznoga vmora.

To je tudi zrok za ločitev zakona. Pred pariško sodišće je priš-

la edna ženska i zahtevala, naj jo razpitajo od moža, ar vsaki drugi den je slabe vole, štero pa ona nemre prenašati. Se zna da je sodišće tožbo zavrnolo. Pač denešnje moderne ženske, ka si ešće vse ne zmisljo.

Štiri dece je porodila edna ženska v Parizi. Deca so ženskoga spola i dobro razvita.

Vsem prijateljem naše srednješolske mladine.

Povsem razumljivo je, da današnja vsesplošna kriza posredno zavoda tudi našega dijaka. Ne samo da mnogim nadarjenim in zdravim kmetiskim sinovom onemogoća dostop v srednjo šolo, temveć pogosto težko prizadeva tudi tiste, ki so jo vkljub mnogim oviram srećno dosegli. Lahko bi rekli, da se borba njihovih starišev in često tudi njih samih zaćenja vsak mesec znova in se vodi tako skozi vsa leta šolanja, oprta na edino upanje, da trud vendar le ne bo zastoj.

Dasi ta boj s siromaštjom skoraj redno ustvarja izčisćene in preizkušene fante, ki jih je vsak narod najbolj vesel in potreben, je vkljub temu nemalokrat vzrok, da mora tak dijak sredi poti, ki si jo je že slikal tako lepo, zapustiti šolsko klop, ker ne starši ne on sam ne zmorejo več najnūjnijih sredstev za vzdrževanje. Nereditko pa so posledice še težje, da mlademu fantu vzamejo še več, da mu, včasih polagama, včasih nenadno, vzamejo njegovo zdravje in s tem unićijo svežo silo, ki bi lahko koristila družini in družbi.

Iz navedenih razlogov, da svojim potrebnim dijakom vsaj v nekoliko olajša obstanek in jih obvaruje pred najtežjimi posledicami pomanjkanja, je Šolski odbor Rdećega križa na Samoupravni realni gimnaziji v M. Soboti sklenil, da se na vso tukajšnju in domačo inteligenco, trgovstvo in ostalo ugledno javnost obrne z najlepšo prošnjo, da ga v njegovi nameri blagohotno podpre, v kolikor ji to okolšćine dopuščajo, toda izključno le v obliki obleke, površnikov, obuvala in perila, ki bi se lahko odstopil in ki bi moglo služiti v gornje namene. Imenovane stvari sprejema podpisani odbor tekom štirinajst dni od dneva objave pričujoćega spisa, vsak delavnik od 11—12^h dopoldne in 1/2 2—6^h popoldne v pisarni Samoupravne real. gimnazije v M. Soboti. (Poslopje drž. real. gimnazije, pritlićje, zadnja vrata na levo.)

Ko s tem zaključuje svoj poziv, se podpisani odbor vsem, ki se bodo odzvali vabilu, za vsakršen donos najlepše zahvaljuje. O vseh poklonjenih stvarih, kot v načinu njihove razdelitve, bo odbor vodil točen zapisnik, ki ho na željo vsakomur na vpogled.

Šolski odbor Rdećega Križa na Samoupravni realni gimnaziji v M. Soboti.

Pošta.

Obćina Beltinci. Obćano je iz novoga proraćuna za delno kriće stroškov povzroćenih po zdravljenji griže. — **Poređoš. Metlić.** Kolar Marjeta i Orša dobita podpora po novom proraćuni, to je po meseci aprili. To njima povejte. — **Ritlop Jožef, Renkovec.** Vložit prošnju na kralj. bansko upravo naslovleno i v njej prosite kralj. bansko upravo, da smete na stroške dravske banske uprave vraćiti hčerko na kliniki v Zagrebi. Prošnju prinesite v Črensovc. Zavolo naroćnine pa ptaťte na upravi Novin v Črensovcih. — **S. L. Črensovci.** Prošeno izvršeno. Vūpajmo. — **K. J. Lipovci. Istotak.** — **M. J. Bogojina.** Urgirana zadeva. — **Edšidť St. Gederovci.** Vsi trije banski svetniki so se zavzeli za vašo cesto, da dobi primerno podporo, odnosno, da jo prevzeme kak banovinsko cesto. — **Cestni odbor, Lendava.** Vloga podpreta na javnom zasedanji bani sveta pa še posebi vložena prošnja, da se vloga ugodno reši. — **C. Nemšćek.** Vse mogoće se je zvršilo i na zasedanji ban. sveta i potom posebne vloge. Odgovor dobitte osebo v Črensovcih. — **Z. I. Dobrovnik.** Prošnja vložili zavolo spomenika. Odbor sestavite, da se kemprie zvršijo priprave. — **Prosvetno društvo, Beltinci.** Vložili prošnju za podpiranje vaše knižnice. — **Gasilska četa, Žižki.** Prošnja vložena, podpora obćana.

K odaji mam jelićovje za štofine (žvinge) i za lugaše (breide) po niskoj ceni. NEMES VINCE, Tešanovci 15

